

KULTUR & TEOLOGI

BRITA HÄLL
redaktör

TIPSA REDAKTIONEN!

brita.hall@kyrkanstidning.se
010-199 34 63

Titeln inventarieadministratör fångar inte riktigt spänningen Maria Vázquez upplever i sitt jobb. Mellan två våningar har hon upptäckt ett bortglömt utrymme fyllt med föremål.

Den lille biskopen från 1400-talet i trä är Maria Vázquez förtjust i. "Honom älskar jag.

Hon går på skattjakt i Storkyrkan

Historiska föremål blir nya, spännande upptäckter för arkeologen Maria Vázquez. Hon älskar sitt jobb i Storkyrkan, att leta reda på och dokumentera föremål i domkyrkoförsamlingens tre kyrkor.

Klädd i skyddsrock, utrustad med måttband, kamera och vita bomullsvantar ger hon sig dagligen ut på jakt. I Storkyrkan har hon hittat de allra intressantaste

KYRKLIGA INVENTARIER

föremålen. Men så är det också Stockholms domkyrka.

Maria Vázquez är anställd som inventarieadministratör. Varje föremål i församlingens tre kyrkor ska föras in i ett nationellt in-

ventarieregister. Sacer som Kyrkans Tidning tidigare har skrivit om. Senast en inventering gjordes i domkyrkoförsamlingen var för tio år sedan. Tjänsten fick Maria i oktober 2014. Hon har tidigare arbetat på museer i Stockholm, Uppsala och Kristianstad.

– Jag har varit med och flyttat många samlingar. Dessutom har jag studerat nordeuropeisk arkeologi och metallurgi.

MEST SPÄNNANDE var förstas när Maria Vázquez mellan två våningar hittade ett utrymme som

var fyllt med föremål. Här fanns fodral till vinkalkar och ett fodral till ett kors, här fanns tavlor och andra objekt som inte användes. Maria behövde 23 kartonger för att transportera allt till sitt rum i domkyrkoförsamlingens kansli.

Det är hit hon tar alla föremål för rengöring och dokumentation. Det är mycket som ska analyseras och undersökas. Vad är det hon har hittat? Vilket årtal är det tillverkat, historik och eventuella skador? Föremålen fotograferas och mätes. I bokhyllan står redan femton pärmar fyllda med objektblad, uppdelade efter material – textilier, metall- och träföremål. Det är bortåt 2 000 föremål från de tre kyrkorna S:ta Clara, S:t Jakob och Storkyrkan.

Strax bredvid står en pärm där stulna föremål under årens lopp är noterade. Tyvärr händer det sällan att objekten kommer tillbaka. I en annan pärm antecknar Maria Vázquez alla de förfrågningar som kommer in. Männ-

» I bokhyllan står redan femton pärmar fyllda med objektblad, uppdelade efter material – textilier, metall- och träföremål. Det är bortåt 2 000 föremål från de tre kyrkorna S:ta Clara, S:t Jakob och Storkyrkan.

iskor hör av sig för att hitta en anfader som ska ligga begravd i någon av kyrkorna. Eller för att fråga om en skänkt brudkrona finns kvar.

Maria Vázquez gillar att arbeta ensam i lugn och ro. Men hon är en mycket engagerad person och under kafferasterna berättar hon

Bland Storkyrkans alla föremål gillar

»Många gånger står du där utan tolkning. Då ringer man en väninna eller så googlar man olika förslag på hur man ska hantera sin livskris.

CECILIA MELDER, präst och religionspsykolog, intervjuad i NOD om att många i Sverige saknar meningsskapande struktur.

FOTO: JOHANNES FRANDBSEN

Maria Vázquez det stora tramphjulet i trä i tornet allra bäst. "Hjulet fungerar fortfarande. Vi har faktiskt provat."

gärna för sina arbetskamrater om nygjorda fynd.

Hennes absoluta favoritföremål är ett stort trähjul högst upp i kyrktornet. Det är ett tramphjul från slutet av 1400-talet som förmodligen byggdes för att kunna vinscha upp tegel och annat byggmaterial till tornet.

– Och hjulet fungerar fortfarande. Vi har faktiskt provat.

SNART FÖRSTÅR man att tramphjulet inte är det enda favoritföremålet. Maria Vázquez skyndar före in i Storkyrkans sakristia och fiskar ner en liten biskop i trä från ett skåp.

– Honom älskar jag. Titta på hans ögon och hans kräkla.

Trästatyn är verkligen fin. Men när Maria hittade biskopen, stod han på ett olämpligt ställe ovanpå ett element. Nu har han fått en bättre placering i väntan på renovering.

Varje gång Maria hittar föremål eller textilier som behöver skötsel

och underhåll så noteras detta.

Det händer att hon kontaktar stiftsantikvarie eller länsstyrelsen när vissa slitna mässhakar och skrudar måste åtgärdas.

Nästa favoritföremål som Maria Vázquez gärna vill visa är en liten kista av ek. På lockets insida finns målade figurer och mönster. En spegel är fäst på träet. Kistan har använts av en rysk eller polsk officer i fält.

Det ovanligaste fyndet då?

– Det kanske är en målning som föreställer sångerskan Jenny Lind när hon höll konsert i S:ta Clara kyrka 1850.

– Och så de två små målningarna gjorda av konstnären Jenny Nyström.

Ja, ni hör. Maria Vázquez har verkligen hamnat på rätt plats i livet. Varje föremål av lite ovanlig karaktär engagerar. Och tur är väl det eftersom det återstår ungefär 2000 objekt i Storkyrkan som ska dokumenteras.

FAKTA

Sacer

● I våra kyrkor finns ett stort antal unika och oersättliga föremål. Ljusstakar, textilier och nattvardskalkar är inte bara vackra, de är också en del av den lokala historien och vårt kyrkliga kulturarv.

● Församlingarna måste föra förteckning över sina kulturhistoriska värdefulla inventarier. Och sedan 2012 finns en specialjord inventarieförteckning där dessa föremål kan tas upp – Svenska kyrkans nationella databas för kyrkliga inventarier, Sacer.

● Det är frivilligt att använda registret men 60 procent av landets församlingar gör det.

En ängel har lossnat från orgelläktaren. Nu mäts och fotografieras den innan Maria Vázquez tar itu med behoven av årgärder.

